

Förslag till rådets direktiv för regler om bolagsbeskattning vid en betydande digital närvaro samt rekommendation om sådan beskattning

---

Finansdepartementet

2018-04-19

Dokumentbeteckning

COM(2018) 147

Förslag till rådets direktiv om fastställande av regler med avseende på bolagsbeskattning av en betydande digital närvaro

C(2018) 1650

Kommissionens rekommendation av den 21.3.2018 med avseende på bolagsbeskattning vid en betydande digital närvaro

Sammanfattning

Beskattningen av den s.k. digitala ekonomin har diskuterats inom EU under det senaste året. Europeiska rådet och Ekofinrådet har uttryckt att de ser fram emot lämpliga förslag från Europeiska kommissionen (kommissionen) under våren 2018. Europeiska kommissionen har nu presenterat sitt förslag om förändrade regler för att anpassa företagsbeskattningssystemet till digitaliseringen av ekonomin. Förslaget är en av flera delar som ingår i ett paket för att beskatta företag i den digitala ekonomin.

Kommissionen föreslår i direktivet att nya regler införs för att modernisera reglerna för fasta driftställen och vinstdelning. Dessa regler innebär att ett nytt fast driftställe införs för vad som benämns betydande digital närvaro, vilket medför att beskattning kan ske i den medlemsstat där det fasta driftstället finns. Dessutom införs regler för att fördela vinster till ett sådant driftställe.

Enligt kommissionen återspeglar inte de nuvarande företagsbeskattningsreglerna den globala digitala verksamhet som, i motsats till s.k. traditionella verksamheter, inte kräver en fysisk närvaro för att kunna

tillhandahålla digitala tjänster. Kommissionen anger att tillämpningen av de nuvarande reglerna på den digitala ekonomin medför en avvikelse mellan var värdeskapande i företagen sker och var faktisk företagsbeskattning av dem görs. Det bästa vore att finna multilaterala, internationella lösningar men kommissionen anger att det sannolikt kommer att bli en utmaning att nå en överenskommelse på global nivå. Av denna anledning har kommissionen beslutat att föreslå åtgärder på EU-nivå. Förslaget syftar även till att bidra till det pågående arbetet inom Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD). Tanken är att det föreslagna direktivet ska fungera som en förebild för att påverka de internationella diskussionerna om en global lösning.

Kommissionen presenterar även en rekommendation till medlemsstaterna med innebörden att dessa bör omförhandla sina skatteavtal med jurisdiktioner utanför EU i syfte att dels utöka begreppet fast driftställe så att det också omfattar betydande digital närvaro, dels inkludera regler för att allokera vinster till ett sådant digitalt fast driftställe.

Enligt regeringens mening är det inte acceptabelt om stora multinationella företag genom aggressiv skatteplanering betalar låg eller ingen skatt. OECD:s BEPS-arbete, som Sverige deltar aktivt i, syftar till att motverka sådan skatteplanering.

Kommissionens två förslag om beskattning av digital ekonomi handlar inte om skatteplanering utan om företagsbeskattningssystemet i förhållande till en del av de nya affärsmodeller som har uppkommit till följd av den ökande digitaliseringen av ekonomin. Kommissionen menar att det finns en avvikelse mellan var värdeskapande i företagen sker och var företagen beskattas. Regeringen anser inte att kommissionen presenterat en analys som stöder denna utgångspunkt.

De nuvarande reglerna om beskattning av fasta driftställen bygger på etablerade internationella principer som generellt sett kräver en fysisk närvaro för att beskattning ska kunna ske, att vinster ska beskattas där de uppkommer och att beskattning ska ske där värde skapas. Dessa principer utgör grunden för det internationella skattesystemet och måste respekteras. Ekonomin har förändrats i takt med den ökade digitaliseringen och inom OECD pågår ett arbete med att analysera de utmaningar som denna förändring kan medföra. Detta arbete, i vilket Sverige deltar aktivt, ska slutrapporteras 2020.

Det är viktigt att små, öppna och exportberoende ekonomiers legitima intressen beaktas i detta sammanhang. Innovation, forskning och utveckling är av avgörande betydelse för var värde skapas. Förändringar som tar sikte på var marknaden finns minskar incitamenten för stater att ha ett gynnsamt företagsklimat. Det är viktigt att företagen i Sverige har konkurrenskraftiga regler.

Om EU går före med åtgärder, när det gäller företagsbeskattning, finns det en risk för att tredjeländer uppfattar detta som att de internationella

diskussionerna inte respekteras. Detta skulle kunna försvåra internationellt samarbete på skatteområdet.

2017/18:FPM74

Frågan om företagsbeskattning av den digitala ekonomin är komplex och behöver analyseras grundligt. Därför anser regeringen att arbetet med det här direktivet inte kan avslutas innan OECD:s arbete är klart.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Kommissionen publicerade den 21 september 2017 ett meddelande om ”Ett rättvist och effektivt skattesystem i Europeiska unionen för den digitala inre marknaden” (se faktagenomemoria 2017/18:FPM12). I meddelandet beskrivs utvecklingen av den digitala ekonomin och kortfattat hur den fungerar. Enligt kommissionen föranleder denna utveckling att dagens system för internationell beskattning bör reformeras. För att komma till rätta med de problem som kommissionen ser bör EU:s medlemsstater ha en koordinerad uppfattning för att få ett större genomslag i de internationella diskussionerna. Om inte tillräckliga framsteg görs på internationell nivå anser kommissionen att EU bör gå före med egna åtgärder. I kommissionens meddelande nämns tänkbara lösningar på både lång och kort sikt.

Den 19 oktober 2017 antog Europeiska rådet slutsatser om beskattningen av den digitala ekonomin. I slutsatserna anges att för att framgångsrikt kunna bygga ett digitalt Europa behöver EU särskilt ett effektivt och rättvist skattesystem som passar för den digitala eran. Det anges också att det är viktigt att säkerställa att alla företag betalar en rättvis andel skatt och säkerställa en global spelplan med lika villkor i linje med det arbete som pågår inom OECD. I slutsatserna anges vidare att Europeiska rådet ser fram emot lämpliga förslag från kommissionen i början av 2018.

Den 5 december 2017 antog Ekofinrådet slutsatser för beskattningen av den digitala ekonomin. I rådsslutsatserna anges att det finns ett behov av att se över det internationella skattesystemet. Rådet uppmuntrar i detta sammanhang till ett nära samarbete mellan EU och OECD och andra internationella parter och understryker vikten av den analys som OECD genomför avseende värdeskapande i syfte att föreslå och utforma lämpliga policy-åtgärder. Vikten av att alla företag betalar en rättvis andel skatt betonas och det anges att rådet ser fram emot lämpliga förslag från kommissionen under våren 2018.

Kommissionen anger att förslagen lämnas på uppmaning av Europeiska rådet och Ekofinrådet samt att kommissionen lägger fram förslag till en modern, rättvis och effektiv standard för den digitala ekonomin.

Kommissionen överlämnade förslaget om ett direktiv om fastställande av regler med avseende på bolagsbeskattning av en betydande digital närvaro

1.2 Förslagets innehåll

1.2.1 Rådets direktiv om bolagsbeskattning av en betydande digital närvaro

Allmänt

Förslaget till direktiv om bolagsbeskattning av en betydande digital närvaro är en del av ett paket som innehåller en rekommendation till medlemsstaterna, ett förslag till direktiv om en tillfällig lösning och ett meddelande som beskriver bakgrunden till och förklarar skillnaden mellan förslagen. Det aktuella förslaget är en del av det pågående arbetet på EU-nivå och internationell nivå i syfte att anpassa det nuvarande regelverket för beskattning till den s.k. digitala ekonomin. Kommissionen anser, med hänsyn till frågans globala natur, att det vore bäst att finna multilaterala, internationella lösningar men anger att det sannolikt kommer att bli en utmaning att nå en överenskommelse på global nivå. Av denna anledning har kommissionen beslutat att föreslå åtgärder på EU-nivå och förslaget syftar även till att bidra till det pågående arbetet inom OECD, vilket är av avgörande betydelse för att uppnå en global samsyn i frågan. Tanken är att det föreslagna direktivet ska fungera som en förebild för att påverka de internationella diskussionerna om en global lösning.

Kommissionen anger inledningsvis att den digitala ekonomin håller på att förändra vårt sätt att samverka, konsumera och bedriva affärsverksamhet. Den digitala tekniken medför många fördelar för samhället men kommissionen anger att digitaliseringen sätter press på det internationella skattesystemet eftersom affärsmodeller förändras. De nuvarande reglerna om bolagsskatt bygger på principen om att vinster bör beskattas där värde skapas. Dessa regler utformades i huvudsak i början av 1900-talet för s.k. traditionella verksamheter. För det första fastställs vad som utlöser ett lands rätt att beskatta, det vill säga var beskattning ska ske. För det andra fastställs hur stor del av bolagets intäkter som ska fördelas till ett land, det vill säga hur mycket som ska beskattas. Dessa regler bygger till stor del på en fysisk närvaro i landet i fråga och återspeglar enligt kommissionen inte det värde som har skapats genom deltagande från användarna i den jurisdiktionen. Ett bolag inkomstbeskattas generellt sett enbart i den stat där bolaget har skatterättsligt hemvist, såvida bolaget inte bedriver verksamhet från ett så kallat fast driftställe i en annan stat. I sistnämnda fall får även den stat där det fasta driftstället finns inkomstbeskatta bolaget men bara så mycket av inkomsterna som är hänförliga till det fasta driftstället.

Enligt kommissionen återspeglar inte de nuvarande företagsskattereglerna den globala digitala verksamheten som, i motsats till traditionella verksamheter, inte kräver en fysisk närvaro för att kunna tillhandahålla

digitala tjänster. Kommissionen anger att tillämpningen av de nuvarande reglerna på den digitala ekonomin innebär att platsen där vinsterna beskattas och platsen där värdet skapas inte överensstämmer. Särskilt nämns att reglerna inte är anpassade till den nuvarande situationen där gränsöverskridande e-handel utan fysisk närvaro har underlättats. Vidare anger kommissionen att de digitala företagen bygger sin verksamhet på svårvärderade immateriella tillgångar och användargenererat innehåll samt att insamling av data har blivit kärnverksamhet för digitala företags skapande av värde. För att fastställa beskattningsrätt för de nya digitaliserade affärsmodellerna behövs, enligt kommissionen, nya kriterier för att avgöra vad som är en betydande ekonomisk närvaro.

Kommissionen föreslår därför ett direktiv för att modernisera reglerna för fasta driftställen och vinstdelning. Enligt förslaget ska medlemsstaterna införliva direktivets bestämmelser i den nationella rätten senast den 31 december 2019.

När det gäller den internationella nivån anges att det finns erkännande genom organ som G20-länderna om att åtgärder behövs för att anpassa reglerna om företagsbeskattning till den digitala ekonomin. OECD har behandlat frågan i OECD/G20-ländernas s.k. Base Erosion and Profit Shifting-projekt (BEPS) inom ramen för åtgärd 1. Den första rapporten om denna fråga, "Addressing the Tax Challenges of the Digital Economy" lämnades 2015. OECD-arbetet pågår för närvarande och i mars 2018 lämnades delrapporten "Tax Challenges Arising from Digitalisation – Interim Report". OECD rekommenderar inte några särskilda åtgärder i den aktuella rapporten. En slutrapport planeras till 2020.

Direktivets tillämpningsområde (artikel 2)

Direktivets bestämmelser omfattar skattskyldiga företag som är registrerade eller etablerade inom EU samt företag som är registrerade eller etablerade i ett tredjeland, vilket inte har ingått något skatteavtal med den medlemsstat där skattebetalaren anses ha en betydande digital närvaro. Företag som är registrerade eller etablerade i ett tredjeland som har ingått ett sådant avtal kan dock omfattas om det aktuella avtalet innehåller liknande bestämmelser om en betydande digital närvaro.

Definitioner (artikel 3)

Ett viktigt begrepp i direktivet är "digital tjänst". Denna definition motsvarar definitionen av "tjänster som tillhandahålls på elektronisk väg" som används i art. 7 i rådets genomförandeförordning (EU) nr 282/2011 av den 15 mars 2011 om fastställande av tillämpningsföreskrifter för direktiv 2006/112/EG om ett gemensamt system för mervärdesskatt.

En tjänst som levereras genom internet eller ett elektroniskt nätverk och som till sin natur är sådan att tillhandahållandet huvudsakligen är automatiserat och kräver minimal mänsklig medverkan och som inte kan säkerställas i avsaknad av informationsteknik utgör en ”digital tjänst” som omfattas av direktivförslaget. Enbart försäljning av varor eller tjänster som underlättas genom att man använder internet eller ett elektroniskt nätverk omfattas däremot inte. Detta för att utesluta en skattenärvaro i en stat som endast är baserad på orten för konsumtionen. Som exempel anges i kommissionens redogörelse för förslagens bestämmelser att tillgång mot ersättning till en digital marknadsplats för att köpa och sälja bilar utgör en digital tjänst medan försäljningen av själva bilen genom en sådan webbplats inte utgör en sådan tjänst. När det gäller ”minimal mänsklig medverkan” anges att detta utgår från leverantören och hänsyn tas alltså inte till graden av mänsklig medverkan från användarens sida. Det finns en lista, som inte är uttömmande, över vilka tjänster som omfattas av definitionen. Vidare tas vissa ytterligare tjänster, som omfattas respektive inte omfattas av definitionen, upp i bilagor till direktivförslaget.

Betydande digital närvaro (artikel 4)

Enligt direktivförslaget införs begreppet ”betydande digital närvaro”, vilket är ett komplement till det befintliga begreppet ”fast driftställe”. En sådan digital närvaro innebär att det fastställs en skatteförbindelse till den aktuella jurisdiktionen, det vill säga en beskattningsbar närvaro anses finnas i jurisdiktionen i fråga. Ett fast driftställe enligt art. 4 i direktivförslaget föreligger om en betydande digital närvaro förekommer genom vilken en verksamhet helt eller delvis bedrivs. En sådan betydande digital närvaro anses finnas i en viss medlemsstat under en beskattningsperiod om den verksamhet som bedrivs där helt eller delvis består av tillhandahållande av digitala tjänster genom ett digitalt gränssnitt, exempelvis en webbplats eller mobila applikationer som är tillgängliga för användarna, och minst ett av tre uppräknade kriterier är uppfyllda.

För att bedöma om det finns en sådan närvaro i en jurisdiktion föreslås alltså att tre kriterier införs för att fastställa en verksamhets s.k. digitala fotavtryck i en jurisdiktion baserad på vissa indikatorer för ekonomisk verksamhet. Kriterierna bör, enligt kommissionen, återspegla digitala verksamheters beroende av en stor användarbas, användardeltagande och användarnas bidrag samt det värde som användarna skapar för denna verksamhet. Enligt förslaget fastställs olika tröskelvärden för de tre kriterierna. Kommissionen anger att det är viktigt att varje tröskelvärde är tillräckligt högt för att utesluta situationer av mindre betydelse och för att säkerställa åtgärdens proportionalitet. Tröskelvärdena bör återspegla betydelsen av det digitala innehållet för olika typer av affärsmodeller och ta hänsyn till de olika graderna av bidrag till processen för värdeskapande. De bör också säkerställa en jämförbar behandling i olika medlemsstater oberoende av staternas storlek. De föreslagna kriterierna och tröskelvärdena är följande:

- a) Den andel av de totala intäkterna från en beskattningsperiod och till följd av att tillhandahålla digitala tjänster till användare som befinner sig i en medlemsstat överstiger 7 miljoner euro under denna beskattningsperiod,
- b) antalet användare av en eller flera digitala tjänster i en medlemsstat överstiger 100 000 under en beskattningsperiod, eller
- c) antalet affärskontrakt för att tillhandahålla digitala tjänster som har ingåtts under en beskattningsperiod av användare i medlemsstaten överstiger 3 000.

Vid bedömningen av kriterierna beaktas tillhandahållandet av tjänsterna genom den juridiska person eller juridiska konstruktion som bedriver verksamheten tillsammans med tillhandahållandet av de företag som anses anknutna till personen eller konstruktionen.

När det gäller andelen totala intäkter (punkt a) ska denna fastställas i proportion till det antal gånger som enheten används under beskattningsperioden av användare som befinner sig var som helst i världen för att få tillgång till det digitala gränssnitt genom vilket de digitala tjänsterna tillhandahålls.

Enligt förslaget bedöms en användare befinna sig i en medlemsstat vid användningen av digitala tjänster om användaren använder en enhet där för att få tillgång till det digitala gränssnittet genom vilket de digitala tjänsterna tillhandahålls. Detta ska fastställas med hänvisning till enhetens IP-adress eller, om det är mer korrekt, någon annan metod för geolokalisering.

För att räknas som ett affärskontrakt i direktivets mening (punkt c) krävs att användaren ingår kontraktet i samband med att användaren bedriver affärsverksamhet. I detta fall ska en användare anses befinna sig i en medlemsstat om användaren har skatterättslig hemvist i den medlemsstaten eller har skatterättslig hemvist i ett tredjeland men har ett fast driftställe i medlemsstaten.

Vinster som är hänförliga till en betydande digital närvaro (artikel 5)

För att fördela vinster till en betydande digital närvaro införs enligt direktivförslaget allokeringsregler. De föreslagna allokeringsreglerna bygger på armlängdsprincipen och föreskriver att vinster hänförliga till en betydande digital närvaro ska avgöras genom funktionsanalys. Det innebär att en betydande digital närvaro bör tilldelas de vinster den digitala närvaron skulle ha erhållit genom vissa betydande ekonomiska funktioner som utförs genom ett digitalt gränssnitt, särskilt i sina mellanhavanden med andra delar av företaget, om det hade varit ett fristående och oberoende företag som bedriver verksamhet av samma eller liknande slag under samma eller liknande villkor, med hänsyn till de funktioner som fullgörs, de tillgångar som används och de risker som företaget bär. Kommissionen anger att regelverket måste anpassas på ett konsekvent sätt, så att det återspeglar det

sätt på vilket värde skapas i digital verksamhet. För att avgöra vilka funktioner, tillgångar och risker som ska fördelas till den digitala närvaron ska de ekonomiskt signifikanta aktiviteter som närvaron utför beaktas. I direktivförslaget finns en lista som inte är uttömmande över aktiviteter som anses vara ekonomiskt signifikanta. Till sådana betydande ekonomiska aktiviteter räknas följande:

- a) Insamling, lagring, bearbetning, analys, spridning och försäljning av data på användarnivå.
- b) Insamling, lagring, bearbetning och visning av användargenererat innehåll.
- c) Försäljning av reklamutrymme online.
- d) Tillhandahållande av innehåll som skapats av tredje part på en digital marknadsplats.
- e) Tillhandahållande av digitala tjänster som inte förtecknas i punkterna a–d.

Vid allokering av vinsterna ska de skattskyldiga använda vinstdelningsmetoden om de inte visar att en alternativ metod baserad på internationellt vedertagna principer är lämpligare med hänsyn till resultatet av funktionsanalysen. Uppdelningsfaktorererna kan omfatta kostnader för forskning, utveckling och marknadsföring samt antalet användare och mängden data som samlats in per medlemsstat.

DigiTax-kommittén (artikel 7)

Enligt direktivförslaget ska en rådgivande kommitté om beskattning av den digitala ekonomin inrättas. Denna kommitté benämns "DigiTax-kommittén". Denna kommitté ska behandla frågor om tillämpningen av direktivet och underrätta kommissionen om sina slutsatser. Kommittén ska bestå av företrädare för medlemsstaterna och kommissionen. Det anges vidare i förslaget att en företrädare för kommissionen ska vara ordförande i kommittén.

1.2.2 Rekommendationen

Kommissionen har samtidigt som de presenterade förslaget till direktiv lämnat en rekommendation. I rekommendationen läggs förslag fram om anpassningar av medlemsstaternas skatteavtal med jurisdiktioner utanför EU för att utvidga begreppet fast driftställe så att det omfattar även betydande digital närvaro och förslag om att införa regler för allokering av vinster till ett sådant fast driftställe som består i en betydande digital närvaro. Trösklarna för att avgöra när ett fast driftställe ska anses föreligga ska enligt rekommendationen vara i linje med nationell lagstiftning men med beaktande av förslaget till rådets direktiv om fastställande av regler med avseende på bolagsbeskattning vid en betydande digital närvaro för att säkerställa en

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

I svensk lagstiftning finns definitionen av fast driftställe i 2 kap. 29 § inkomstskattelagen (1999:1229). Enligt definitionen avses med fast driftställe en stadigvarande plats för affärsverksamhet varifrån verksamheten helt eller delvis bedrivs. I paragrafen lämnas även en uppräkningslista av sådant som särskilt anses utgöra ett fast driftställe, t.ex. filial, kontor och fabrik.

Den nuvarande bestämmelsen om fast driftställe grundar sig i huvudsak på att det ska finnas en fysisk närvaro i Sverige för att beskattningsrätt för Sverige ska uppkomma. Kommissionen anger att direktivförslaget inte ska påverka de befintliga reglerna för fasta driftställen utan att förslaget innebär att det införs ett komplement till dessa regleringar. Förslaget innebär att en ny typ av fast driftställe införs för sådana situationer där det anses finnas en betydande digital närvaro i en stat samt att vinstallokeringsregler införs för att fördela vinster till ett sådant fast driftställe. Ett genomförande av direktivförslaget medför att de svenska bestämmelserna behöver anpassas genom att nuvarande bestämmelse utvidgas eller att det införs en ny bestämmelse som även omfattar ett sådant digitalt fast driftställe.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Kommissionen framhåller i sin konsekvensanalys ("Commission staff working document – Impact Assessment", SWD(2018) 81 final) att paketet med förslag om beskattningen av den digitala ekonomin för det första förväntas leda till att den inre marknadens integritet och goda funktionssätt skyddas. För det andra är avsikten att säkerställa att medlemsstaternas finanser är hållbara och att de nationella skattebaserna inte urholkas genom digitaliseringen. För det tredje gör kommissionen bedömningen att förslagen kommer att bidra till att upprätthålla social rättvisa och likvärdiga villkor för alla företag. Vidare anger kommissionen att åtgärder på EU-nivå skulle kunna undvika en fragmentering av den inre marknaden, nya hinder för affärsverksamhet eller potentiella kryphål som skulle kunna bli följden av åtgärder som inte samordnas av olika medlemsstater.

Det aktuella direktivförslaget och rekommendationen skulle enligt kommissionen förbättra medborgarnas uppfattning om rättvisa genom att säkerställa att stora företag med betydande digital verksamhet inte undgår skatt i EU. Företagen skulle gynnas av mer likvärdiga förutsättningar eftersom en förändring av de nuvarande reglerna skulle undanröja snedvridningar av konkurrensen. Vidare menar kommissionen att det skulle gynna små och medelstora företag och mikroföretag.

När det gäller kostnaderna för förslaget anger kommissionen att åtgärden skulle öka tillsynsbyrden och byrden för regelbrottsbekämpning för alla företag som

omfattas av lösningen, vilket skulle kunna få en större negativ inverkan på små och medelstora företag som bedriver gränsöverskridande verksamhet. De nationella skattemyndigheterna skulle också ådra sig kostnader för att genomföra det nya systemet, framför allt på IT-området och området för personalutbildning.

De nationella skattemyndigheterna skulle gynnas av en positiv inverkan på de offentliga finanserna eftersom lösningen kommer att bidra till en långfristig hållbarhet i systemet för företagsbeskattning. Därutöver skulle det aktuella förslaget, enligt kommissionen, bidra till en rättvisare fördelning av skatteintäkter.

De offentligfinansiella effekterna av förslaget för Sverige är svårbedömda, bland annat då det saknas tillräckligt dataunderlag. När konsekvenserna närmare har belysts kan regeringen ta ställning till hur eventuella kostnader för nationella myndigheter ska hanteras. Utgångspunkten är att de ska finansieras inom beslutade ekonomiska ramar. När det gäller berörda företag så finns det i dagsläget några svenska bolag som skulle kunna beröras och på sikt kan antalet öka. Detta mot bakgrund av att IT- och telekombranschen har varit, och är fortsatt, starkt bidragande till Sveriges tillväxt och produktivitet utveckling och sysselsätter en stor mängd människor. Det framgår av kommissionens konsekvensanalys att det mervärde som skapats inom IT- och telekombranschen i Sverige utgjorde nästan 6 procent av det totala mervärde som skapats i Sverige 2014. Det är betydligt högre än EU-snittet på 3,9 procent.

De bredare samhällsekonomiska konsekvenserna av förslaget är också mycket svårbedömda. Dit hör t.ex. hur andra länder kan komma att agera och effekterna på lång sikt för en liten öppen ekonomi som Sverige.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Det är inte acceptabelt om stora multinationella företag genom aggressiv skatteplanering betalar låg eller ingen skatt. OECD:s BEPS-arbete, som Sverige deltar aktivt i, syftar till att motverka sådan skatteplanering.

Kommissionens två förslag om beskattning av digital ekonomi handlar inte om skatteplanering utan om företagsbeskattningssystemet i förhållande till en del av de nya affärsmodeller som har uppkommit till följd av den ökande digitaliseringen av ekonomin. Kommissionen menar att det finns en avvikelse mellan var värdeskapande i företagen sker och var företagen beskattas. Regeringen anser inte att kommissionen presenterat en analys som stöder denna utgångspunkt.

De nuvarande reglerna om beskattning av fasta driftställen bygger på etablerade internationella principer som generellt sett kräver en fysisk närvaro för att beskattning ska kunna ske, att vinster ska beskattas där de

uppkommer och att beskattning ska ske där värde skapas. Dessa principer utgör grunden för det internationella skattesystemet och måste respekteras. Ekonomin har förändrats i takt med den ökade digitaliseringen och inom OECD pågår ett arbete med att analysera de utmaningar som denna förändring kan medföra. Detta arbete, i vilket Sverige deltar aktivt, ska slutrapporteras 2020.

Det är viktigt att små, öppna och exportberoende ekonomiers legitima intressen beaktas i detta sammanhang. Innovation, forskning och utveckling är av avgörande betydelse för var värde skapas. Förändringar som tar sikte på var marknaden finns minskar incitamenten för stater att ha ett gynnsamt företagsklimat. Det är viktigt att företagen i Sverige har konkurrenskraftiga regler.

Om EU går före med åtgärder, när det gäller företagsbeskattning, finns det en risk för att tredjeländer uppfattar detta som att de internationella diskussionerna inte respekteras. Detta skulle kunna försvåra internationellt samarbete på skatteområdet.

Frågan om företagsbeskattning av den digitala ekonomin är komplex och behöver analyseras grundligt. Därför anser regeringen att arbetet med det här direktivet inte kan avslutas innan OECD:s arbete är klart.

Regeringen är tveksam till innehållet i rekommendationen om att medlemsstater bör omförhandla sina skatteavtal med länder utanför EU för att utvidga begreppet fast driftställe så att det omfattar även betydande digital närvaro och förslag om att införa regler för allokering av vinster till ett sådant fast driftställe som består i en betydande digital närvaro. Skatteavtal lämpar sig inte för samordning eftersom medlemsstaterna måste kunna anpassa sin skatteavtalpolicy till nationella förhållanden. Vidare är skatteavtal resultatet av förhandlingar mellan två eller fler stater och det kan inte förutsättas att motparten i ett avtal accepterar att göra ändringar i avtalet.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaterna har ännu inte uttryckt några ståndpunkter avseende det konkreta direktivförslaget eller rekommendationen om beskattning av en betydande digital närvaro. Frankrike, Tyskland, Italien, Spanien och Storbritanniens finansministrar har dock i ett gemensamt uttalande välkomnat förslaget och uttryckt sin förhoppning att det kan komma att bidra till diskussionerna inom G20/OECD och samtidigt utgöra en bas för koordinerade åtgärder på EU-nivå för att uppnå beskattning av vinster från digitala företag i den medlemsstat där värdet skapas.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionernas ståndpunkter är ännu inte kända.

Direktivförslaget har remitterats och remisstiden går ut den 23 april 2018. Remissinstansernas ståndpunkter är ännu inte kända. Rekommendationen har inte remitterats.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Enligt art. 115 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (FEUF) beslutas skattefrågor med enhällighet i rådet, efter att Europaparlamentet och ekonomiska och sociala kommittén har hört.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

3.2.1 Subsidiaritetsprincipen

Kommissionen gör bedömningen att förslaget är förenligt med subsidiaritetsprincipen eftersom den digitala verksamhetens gränsöverskridande dimension kräver samordnade initiativ på EU-nivå för att det ska vara möjligt att säkerställa likvärdiga villkor för alla medlemsstater och rättssäkerhet för skattebetalarna samt att anta lösningar som fungerar på den inre marknaden. Unilaterala och olikartade metoder i medlemsstaterna skulle enligt kommissionen vara ineffektivt och medföra att den inre marknaden fragmenteras genom att det skapas nationella politiska konflikter, snedvridningar och skattehinder för företag inom EU. Enligt kommissionen är samordnade initiativ på EU-nivå den enda lämpliga vägen framåt om målet är att anta lösningar som fungerar på den inre marknaden som helhet.

Regeringen vill inledningsvis framhålla att medlemsstaternas befogenhet på skatteområdet måste värnas när det gäller direkta skatter. Det gäller bl.a. möjligheten att kunna införa och behålla egna nationella regler och internationella åtaganden, t.ex. skatteavtalen som faller inom medlemsstaternas befogenhet. Att säkra välfärden genom att ta ut och använda skatteintäkter på lämpligt sätt innefattas dessutom i varje medlemsstats nationella befogenhet. Företagsbeskattningen är nära integrerad med både andra delar av skatteområdet och med medlemsstaternas ekonomiska och politiska förhållanden.

Eftersom direktivförslaget rör området för internationell beskattning delar regeringen dock kommissionens bedömning att frågan inte på ett heltäckande sätt kan hanteras på medlemsstatsnivå. Det är en fördel om inte olika unilaterala lösningar på denna globala fråga införs eftersom sådana t.ex. kan innebära att potentiella kryphål eller snedvridningar på den inre marknaden uppstår. Det sagda gäller under förutsättning att den föreslagna åtgärden ger tillräckligt med flexibilitet för att beakta nationella förhållanden och anpassa

reglerna efter det nationella skattesystemet samt tar hänsyn till att digitaliseringen är ett globalt fenomen.

2017/18:FPM74

Regeringen anser sammantaget att det inte finns skäl att ifrågasätta kommissionens bedömning att förslaget i sin helhet är förenligt med subsidiaritetsprincipen.

3.2.2 Proportionalitetsprincipen

Enligt kommissionen är förslaget också förenligt med proportionalitetsprincipen. Kommissionen anser att det föreslagna direktivet är nödvändigt, lämpligt och passande för att uppnå önskat resultat. Det innebär inte någon harmonisering av bolagsskatterna i EU och begränsar därför inte medlemsstaternas förmåga att påverka de bolagsskatteintäkter som de önskar ta ut. Det påverkar inte nationella politiska val vad gäller omfattningen på den offentliga sektorns ingripanden och skatteintäkternas sammansättning. Enligt kommissionen innebär förslaget en mer effektiv beskattning av digital verksamhet inom EU i syfte att skapa en mer effektiv inre marknad.

Sammantaget instämmer regeringen i kommissionens bedömning att förslaget som helhet bör vara förenligt med proportionalitetsprincipen. Beträffande enskilda delar av förslaget kan det dock under det fortsatta arbetet finnas anledning att närmare utvärdera effekterna av förslaget och dess utformning.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Det bulgariska ordförandeskapet har påbörjat arbetet med att diskutera direktivförslaget inom olika rådsarbetsgrupper och planerar att fortsätta detta arbetet under återstående delen av ordförandeskapet.

4.2 Fackuttryck/termer

Armlängdsprincipen – innebär att priser och andra villkor vid koncerninterna gränsöverskridande transaktioner ska överensstämma med de villkor som skulle ha avtalats mellan oberoende parter.

Fast driftställe – I artikel 5 punkt 1 i OECD:s modellavtal definieras uttrycket fast driftställe enligt huvudregeln som en stadigvarande plats för affärsverksamhet från vilken ett företags verksamhet helt eller delvis bedrivs. Ett fast driftställe innebär att det finns en beskattningsbar närvaro i en stat.

Funktionsanalys – syftar till att identifiera och jämföra de ekonomiskt mest betydelsefulla aktiviteterna och åtagandena samt tillgångarna och riskerna hos parterna i en transaktion.

2017/18:FPM74

Vinstdelningsmetoden – är en av de metoder som finns i OECD:s riktlinjer för internprissättning som kan användas för att avgöra om tillämpade villkor mellan närstående parter är förenliga med armlängdsprincipen.